

eBOKLAGRET

Sigurd Agrell

Hundra
och en
sonett

Sigurd Agrell

HUNDRA OCH EN SONETT

Idé och utformning:

Franko Luin

franko@omnibus.se

ISBN 91-7301-596-2

Omnibus Typografi
www.omnibus.se/eBoklagret
eboklagret@omnibus.se

O | Omnibus |

Innehåll

<i>O hulda moder</i>	8
ÄDELSTENAR	9
<i>Diamanten</i>	10
<i>Turkosen</i>	11
<i>Rubinen</i>	12
<i>Safiren</i>	13
<i>Karneolen</i>	14
<i>Ametisten</i>	15
<i>Smaragden</i>	16
<i>Agaten</i>	17
ASTROLOGDRÖMMAR	18
<i>Orion</i>	20
<i>Cassiopeia</i>	21
<i>Pleiaderna</i>	22
<i>Berenikes hår</i>	23
<i>Örnen</i>	24
<i>Svanen</i>	25
<i>Venus</i>	26
<i>Mars</i>	27
<i>Luna</i>	28

<i>Aldebaran</i>	29
<i>Sirius</i>	30
<i>Dioskurerna</i>	31
<i>Lyrans</i>	32
B L O M M O R N A	33
<i>Guldvivan</i>	35
<i>Liljekonvaljen</i>	36
<i>Narcissen</i>	37
<i>Skogsstjärnan</i>	38
<i>Linnéan</i>	39
<i>Blåklockan</i>	40
<i>Syrénen</i>	41
<i>Nattviolen</i>	42
<i>Jasminen</i>	43
<i>Terosen</i>	44
<i>Açokablomman</i>	45
<i>Nattlotusen</i>	46
<i>Chrysanthèmen</i>	47
<i>Margueriten</i>	48
<i>Förgätmigejen</i>	49
<i>Vallmon</i>	50
<i>Törnrosen</i>	51
<i>Tulpanen</i>	52
<i>Orkidén</i>	53
<i>Näckrosen</i>	54
<i>Ögontrösten</i>	55

<i>Astern</i>	56
<i>Asphodelen</i>	57
SPRÅKEN	58
<i>Fornindiskan</i>	59
<i>Grekiskan</i>	60
<i>Latinet</i>	61
<i>Italienskan</i>	62
<i>Franskan</i>	63
<i>Engelskan</i>	64
<i>Tyskan</i>	65
<i>Ryskan</i>	66
<i>Polskan</i>	67
<i>Svenskan</i>	68
KVINNOR OCH STÄDER	69
<i>Zigenarblod</i>	70
<i>Petersburg</i>	71
<i>Moskva</i>	72
<i>Astrachan</i>	73
<i>Piatigorsk</i>	74
<i>Nizjnij Novgorod</i>	75
<i>Warschau</i>	76
<i>Krakau</i>	77
<i>Wien</i>	78
<i>Prag</i>	79
<i>Im Nord geboren</i>	80

<i>Rêverie de brumaire</i>	81
<i>Trötthet</i>	82
<i>Tonernas lycka</i>	83
<i>Till min älskade, som liknar en fågel</i>	84
<i>Sval morgon</i>	85
<i>Colombine</i>	86
<i>Ung kärlek</i>	87
IN MEMORIAM	88
<i>Värmland</i>	89
<i>Bergsmännen</i>	90
<i>Vallonvärvaren</i>	91
<i>Rämen</i>	92
<i>Liljendahl</i>	93
<i>Herrn på Buda</i>	94
<i>De stumma sångerna</i>	95
<i>De dunkla drömmarna</i>	96
<i>Skogsvandringen</i>	97
<i>Karl XII</i>	98
<i>Skönhetsskymning</i>	99
NOCTURNER OCH SONATFINALER	100
<i>Ur höga hus</i>	101
<i>O vilsekomna</i>	102
<i>O natt</i>	103
<i>I djupblå rymden</i>	104

<i>Den vita slätten</i>	105
<i>Två bleka stjärnor</i>	106
<i>Vad var det nyss</i>	107
<i>Mot solnedgångens återglans</i>	108
<i>Nu glänser fönsterimman grön</i>	109
<i>På skära slottsfasaden</i>	110
<i>Ack, tvenne själar</i>	111
<i>Det blir allt större stillhet</i>	112
<i>Av dagens tid</i>	113
<i>All världens vetande</i>	114
<i>Mig quadernariernas klang är kär</i>	115

*O, hulda moder, dunkla Romantik,
hölj mig i sorgens mörka mantelflik:
med sångens helga gåva hos mig bliv,
håll smärtan kvar och lustens makt fördriv!*

*Och säg till dagen: denne yngling giv
en hopplös längtan och ett fattigt liv, —
men gör ett stilla ögonblick mig rik
på klarren färg och silverne musik!*

*I nattens blå vid gyllne stjärnors gång
ur dunklet föd en glansbedårad sång! — —
O, kalla Skönhet, låt fördrömd mig se*

*din pannas ro och läppens stumma ve,
drag slöjan hän från lugna ögons ljus
vid vita rosors doft och strängars sus!*

ÄDELSTENAR

Diamanten

På gyllne spiran i tsarinnehanden,
hos Aureng-Sib på snäckprydd elefant,
för mörka magers blick, i morgonlanden,
du strålat, klara hårda diamant!

Vid fackeltågens glans och offerbranden
som förr i stjärnbelysta gruvans brant
dock främling var du, barn av tänkaranden,
av Alltets strävan till ett fläckfritt sant.

Ack, ensam var din färd på ökensanden!
Hur tomt ditt liv vid kronans kalla kant! —
Blott tvenne vänner vet du: filosofen,

som sorglöst stilla stirrar mot allt vara
och Sångens son, som formar fromt den klara,
den stolta rena tadelfria strofen.

Turkosen

Som blad på blad ur nattröd, vissnad ros
I sjunken hän, besegrade affekter! —
Till rymdens ro i svala morgonväkter
du för vår tanke, ljusa blå turkos.

Apollo, klarhetsgud med gyllne plekter,
vår dyrkans bliv, vår stolthets och vår tros, —
i panterhudar, löv och röda dräcker
har Dionysos' följe flytt sin kos!

Av tunga immor icke mera skymd
i djup, oändlig, klar och stilla rymd
mot öppet fjärran hän låt blicken ila! —

I templet byggt av ren och ljus kristall
i hög, omätlig väggfri pelarhall
låt Echo och Narkissos samman vila!

Rubinen

Sidonska jungfrur, hyllen er gudinna,
på knän betrakten hennes gyllne skrin! —
Russkymda ögon, sen I, sen I brinna
dess stora skarpa gnistrande rubin?

Av ungmörs blod och ynglingtrampat vin
hon skapat den, er hårda härskarinna,
Astarte, hon, som pressar man mot kvinna,
men dödsblek ler med iskallt stelnad min.

I skolen henne röda rosor bära
vid klara hymner av sopran och alt. —
Orörlig står hon, vit, med hög gestalt.

På hjässan vilar månens silverskära. —
Men hennes åtrå är: en het rubin
av ungmörs blod och ynglingtrampat vin.

Safiren

Från öde dagars liv i sorg och svir
och vintermolnens valv vi längta gärna
till dig, du klara vårkvällsblå safir,
som älskas av Kronidens ljusa stjärna! —

Vi se din glans vid sløjans silverskir
på sagodrömmens svanlikt klädda tärna:
prinsessan av det högfjällsgrå Kaschmir,
där fly i månens svalhet hon tycks ärna.

All kärlek, som den blåa natten gömmer,
som stilla kallat henne förr i dig,
i lugn, oändlig skönhet öppnar sig:

hon i magnoliornas skugga drömmer.
Det klara ögat lyft från daggvåt stig
påfågelsfläktors prakt och armguld glömmer.

Karneolen

Du röda chalcedon, du Venus' sten,
ännu vårt hjärta mer av ödet tål,
det rädes icke, mörka karneol,
inför ditt blodigt, köttvarmt heta sken!

Ännu skall drömmen kräva sin symbol:
all stilla känsla, skälvande och ren,
all bitterhet, som samlat sig allen,
all skaparångest trängtar mot sitt mål!

Blod, hjärta, lungor och artär och ven, —
allt hopas till ett enda offerbål,
allt måste krävas för din heta sten

att styckas bort av flinta och av stål, —
tills altarlågans höga röda sken,
allt höljer i sin klara aureol!

Ametisten

Du milda ädelsten, jag vet din saga:
I gyllne åldern, späd likt månens ny,
en nymf du var med höfter små och svaga,
violblå blick och skärvit eoshy. —

En kväll, när järnekslöven hördes klaga
och sårad blödde fästets silversky,
ur myrtensnåren såg du mot dig draga
Vinguden rusögd, sökte skrämd att fly.

Hårt dina lemmar, skälvande och ljuva,
han omslöt snabbt med blodet hett i svall, —
du blev en purpurblå och immig druva.

Men druvan blev till sval och klar kristall:
en mystisk makt var född, vars glans kan kuva
den vilda orgien, — stilla, blid och kall.

Smaragden

Än är vår levnad ej tillryggalagd,
mot dunkla fjärran skall den ännu strömma,
än är ej tid att över allting döma,
än mången gåta väntar att bli sagd. —

Och redan dock vi livsförgättna drömma
inför din klara gröna ro, smaragd:
vår skära kärlek och vår stålblå bragd,
vår gyllne rikedom vi fromt förglömma.

Från armar, vilka sträckt sig tanklöst ömma,
och från den mun, som kall sig aldrig gav,
från smärtans kalk, vi tigande fått tömma,

från solens varma glans och nattkall grav
i helig stillhet våra hjärtan drömma
sig vid ditt hem: Apokalypsens hav.

Agaten

Ur isig tystnad ljuda roddarslagen,
mot evigt mörker stum styr Charon fram,
den stora natten segrat äver dagen, —
och borta allt vad ögat än förnam.

Den sista slöjan över allt är dragen.
Hundstjärnan släckts av vassa klippors kam.
Ej stel och mörk ses hög och kappomslagen
Don Juan mer vid akterskeppets stam. —

O, vida mörker, djupa kalla tystnad,
var äro glädje, kärlek, sorg och hat? —
Ack, till en enda stor och svart agat

de stelnat hop i död, förisad lystnad! —
Långt bortom solars glöd och stjärnors sken
förmimmer själen än en ädelsten.

ASTROLOGDRÖMMAR

Karlavagnen

Av alla bilder, vilka valvet bär,
mig alltid syntes djärvast Karlavagnen,
i harmonin, som går från sfär till sfär,
hans är den bjudande och gälla klangen.

I stjärnehären för han an falangen,
för honom köldens drake fruktan när:
han är den vapenkrönta krigarvagnen
vars skarpa lie flammar hett och skär.

Hur trotsigt stark är icke tistelstången,
vad hjulen rulla gyllene och höga!
Inför hans åsyn hålles blicken fången

hos varje drömmande och ädelt öga,
och av hans strålar födes mäktig sången
hos den, som lärt att akta dagen föga.

Orion

Vid dig, Orion, nymfers blickar dröjde,
när vekt de trånade, när milt de drömde:
på mossmjuk bädd de källans sorl förglömde,
ditt gyllne bältes glans dem ljuvt förnöjde. —

När nyss min kära från min skuldra höjde
det vackra huvudet, hon nyss där gömde,
och såg sig kring och bågaren vi tömde,
hon lärde känna dig: ditt knä, som böjde

pärksmyckat sig, din stolta axelbredd,
där Béteigeuze brann het, en tung rubin,
vars glans på jorden aldrig blivit sedd:

Då rusigt säll av smek och ord och vin,
av universums dunkla makt förledd,
hon drog mig mot alkovens blå gardin.

Cassiopeia

Hur lugn och vacker i det höga blå
Cassiopeia tyst sin skönhet sprider!
Och havets fordom kränkta nereider
klarögda stirra upp bland vassens strå.

En sakta sky i silverskimmer glider
om drottningmidjans vekhet då och då,
men hennes blickar sorglöst stilla stå
i samma milda ro, hur natten skrider.

De vilja intet. Endast ostört speja
i dunklet ned, där tysta lunder stå,
där Pan den evige rör sin skalmeja

och vita nymfer över gräset gå. —
Vad den är saligt lugn, Cassiopeia,
din stumma vila i det kalla blå!

Pleiaderna

I vita systrar, darrande Pleiader,
som tyst i natten, sörjande er fader,
framskynden hand i hand i spridda rader
i skräck för Hunden och Orions pilar!

Till eder hän mitt skygga hjärta ilar,
när ångesthetsat blodets flöde silar. —
Dock, huru gällt och flämtande jag bad er,
I hören intet! — Ännu aldrig vilar

er skara sig på rop och veka böner
av rymdens barn, långt mindre jordens söner. —
Och ändå denna dunkla trängtan bär jag:

Att tas vid handen milt av Alkyone,
att föras hän högt över jord och måne
och stilla undra, skälvande: var är jag?

Berenikes hår

I drömmare, i tysta natten vaken,
när högt på himlen Karlavagnen står
och ljuset sakta brunnit ned i staken!
Då stiger stundom stilla över taken

i gyllne skimmer Berenikes hår,
egypterdrottningens, som gavs för maken
åt Afrodite bort en blomvit vår
i tacksam fromhet: — tusenden av år

ha gått och skola gå, men guldljust än
alltjämt det lyser, och dess glans förgår
ej förr än världen sjunker hop igen.

Från enslig smärta och från bittra sår
till dröm hos det poetens hjärta trår:
det ger en sällsam ro åt sorgens män.

Örnen

Så trotsigt hård jag aldrig förr dock var!
En isig stormvind genom natten far,
i mörka, hotande och breda ringar
han moln på moln hän över himlen svingar.

Blott längst i öster ligger än den bar.
Där vilar rymden mörkblå, djup och klar. —
Se, Örnen seglar fram på spända vingar!
Hur mäktigt stark, hur stolt hans ljushymn klingar:

För kvinnoord, den fega lyckoläran
och dagens lugn uppgiven aldrig äran!
Vad än I gören aldrig dock förtörnen

den höga heliga och tappra Örnen!
I smärtans stund, i strid, i smek, i svir
förglömmen ej den stolta Altair!

Svanen

Hur stilla glider fram den vita Svanen
i rymdens klara, lugna blåa eter,
hon säger sakta: sorgsna barn, poeter,
en litenhet, en intighet I anen

av Alltets stora stumma hemligheter!
Men vad i fromma stunder fram I manen
i eder arma vemodsenkla meter
blir hört och älskat av den blida Svanen.

Så är hon eder hulda skyddsgudinna,
och när hon kan hon milt ert öde leder,
i nattens tystnad hos var älskad kvinna

för eder, arme, strålande hon beder
och låter sina vita vingar brinna
i stilla smärta, ömmande för eder.

Venus

O blåa Venus, du som orörd skridit
så ofta mig förbi. Du sköna stjärna,
till morgondagen dröjer jag än gärna
att se dig blott. — Vad jag har längtat, lidit!

Vad jag har njutit — och så åter glidit
tillbaks i smärta, varemot att spjärna
jag aldrig sökt! Mitt sinne kan ej värna
sig självt: det sårats alltid, när det stridit.

Du är en grym och hård och hjärtlös stjärna.
Men underbara strålar lugnt du sprider —
och mänskobarnen följa dig så gärna.

Du lyssnar aldrig huru blodet kvider:
vad rör det dig hur bittert bedjarn lider,
du väntar nya under tiders tider!

Mars

Du röda stjärna, gnistrande som blod,
gjut i min själ ditt heta skimmers flod,
om än min dröm var alltför vek och god, —
min tanke har ett oförfärat mod!

Du röda Mars, vid gälla pukors ljud
vi gå till storms mot Satan som mot Gud
i stålblank hjälm och blodstänkt kopparskrud, —
framåt, framåt! så är vår äras bud.

I rymdens natt vid klara sfärers dans
vi svänga stolt och trotsigt djärvt vår lans,
till strids, till strids, om också intet vanns.

Min skölds devis du, stolta stjärna, vet: —
om ock mitt hjärta ur mitt bröst det slet
din gåta säg, du dunkla Evighet!

Luna

Må Venus överge mig, må Fortuna
alltjämt som förr sitt sorgsna styvbarn fly, —
blott du blir kvar, o hulda Moder Luna,
med mildhetsglansen om din bleka hy!

Ur kvällens töcken, askgrått blå och bruna,
en stund blott le ifrån din silversky,
om ock ett svagt och knappast skönjbart ny
du är min tröst, o Tristitate Una.

Du älskar endast drömmens trötta män.
Du är den veka sorgens trogna vän,
som alltid, alltid vänder mild igen.

Du älskar den, som lugnt och stilla tänker,
som ej begär av andra lov och skänker,
men i sin sorg och smärta helt sig sänker.

Aldebaran

Bland alla stjärnorna i himlaskaran
blev du mitt ödes, röde Aldebaran,
du bådat stormen, striderna och faran,
men aldrig, aldrig gav du en förklaran.

Du inga böner hört, du grymme röde,
du gjuter, gjuter blott ditt bittra flöde
och ropar: böj dig, böj dig för ditt öde,
allt liv är smärta, sälla blott de döde.

Så följd av stilla bedjande hyader
du strålat hjärtlost lugn i myriader
och åter myriader än av år. —

Alltjämt, alltjämt din glans mot jorden går,
din lust är röda tårar, röda sår:
du är den stora smärtans hårde fader.

Sirius

Jag vandrar hem den klara morgonstunden.
I vinternatten mellan kala grenar,
som dödslugnt vila i den tysta lunden,
i helig stillhet glänser Stora hunden.

Vad denna höga kyla luften renar,
hur vita träden, vita gatans stenar!
Min själ, i tunga tankar mer ej bunden,
sig stolt med Sirius i dröm förenar:

Av alla stjärnor är du störst och klarast,
av alla skönast ock och underbarast,
av ingen så som dig betas vårt öga, —

all lycka glöms, all längtan mäktar föga,
vi se och se och till vårt inre lyss:
och höra blott: qu'importe à Sirius!

Dioskurerna

Mot böljors brus och hög omätlig himmel
i dröm vi se från aftonstum altan,
ur djupet stigit Castors vita skimmel
och Pollux' springare med gyllne man. —

I, vilka styren stridens ryttarvimmel
och vågors gång på stormvräkt ocean,
I skänken modets trots i vild orkan
och tankens ro vid lugn och klarblå himmel!

Hästtumlare! *I* våra böner hören, —
halvgudar åren *I*, ett halvliv fören.
Som *I* vi offrat dagens liv åt Hades:

Bland köld och skuggor må vårt hjärta bo,
blott segerkransen om vår panna lades
ett ögonblick av elyseisk ro.

Lyran

På arkadiskt silverljusa ängar
mot cypressers mörka stillhet gå!
Molnen flytt och Lyrans gyllne strängar
tona klart, högtidligt i det blå. —

Bäckens lopp av vårligt yra svängar
tycks en molltons djupa allvar få,
ekar sucka, Floras blomstersängar
sakta snyfta, näktergalar slå.

Orfeus, Orfeus! än din lyras ljusa,
lugna glans de dödlige kan nå,
än i mäktig ro dess hymner brusa, —

än i bidan träd och klippor stå,
när att Gæs arma barn förtjusa
Vega stiger klar mot zeniths blå!

BLOMMORNA

Blåsippan

Än kalla flingor, sakta, vita snöga
ned över skogens våta mörka mossor,
fast stängeln skälver än av kylans frossa
du öppnat lugnt ditt blåa milda öga. —

I morgon, blomma, hårda händer lossa
från tuvan dig; men smärtan gör så föga, —
fördrömd du sett mot rymdens dunkla höga,
där klara gyllne stjärnor stilla blossa.

Ack, blåa anemon, i gosseåren
hur kär du var mig i den svala våren.
Din lätta krona i min späda hand

drog blicken hän mot drömmens blåa land:
Så föddes hos mig detta svårmods trånad
ur livets lek mot Evighetens blånad.

Guldvivan

I vinterkvällen nyss sågs månens skiva
bland stora ringar glänsa stum och blek, —
så kom det sorl och sång, och is och driva
i klang försmälte. Nu känns solens smek.

Gulögda syster, lilla vackra viva,
mig vårens alla drömmar göra vek,
sorglösa blomma, säg, vad skall väl bliva
av dessa dagars tanklöst lugna lek! —

”Du sångarbarn, snabbt går den ljuva våren,
snart kommer tid, då du ej mer skall dikta,
din röst blir grov och mindre klar blir tåren,

ditt hjärtas hårda sorg blir svår att bikta, —
blott kort en blomstersjäl, för skönhet boren,
av féers kyssar känner stängeln svikta.”

Liljekonvaljen

Konvaljebloomster i den tysta hagen,
låt dina milda klockors vita klunga
sin doftmusik för Zephyr sakta gunga!
Den är så skön den solblit klara dagen.

Snart skola gräsets syrsor sakta sjunga,
snart nalkas fjäriln glittrande, betagen.
I sorgsen sällhet vårens vemod klagen,
snart dön I, blommor, lyckliga och unga! —

Men innan dess är än den blåa natten. —
I sövens in vid spel av bäckens vatten
och sång av vind, så stilla som en suck.

I somnen in och drömmen ljuva drömmar.
Då dansa fram Titania och Puck
i månens sken, som svalt er överströmmar.

Narcissen

Narciss, den helga Pingstens vita lilja,
hur ren ditt sextals kyska harmoni! —
Hur kan den stämma from och vek en vilja,
som trotsat hård i mörk melankoli!

Vi se de tunga molnen sakta skilja
sig från varann och rymden blåna fri,
till himlens ljuva stora rena Lilja,
hängivet ömma, stilla tråna vi.

Hon bär en krona evigt strålvitt fager
och smärtans purpur finns ej mer däri,
i paradisisk blå och kvällsval dager

till sällhetsdrömmar Hennes dofter bli
hos varje stilla skara, vilken drager
i skira kläder Henne milt förbi.

Skogsstjärnan

Skogsstjärna, lilla syster, finhylt bleka,
på denna stängel spensliga och veka
hur kan du väl här lugnt och sorglöst drömma
i furuskogens skuggtungt dystra gömma?

”Jag älskar dunklets tysthet: älvor smeka
mig där ibland när de i kvällen leka,
med lena händer, varsamt, kärleksömma
min svala honungsdagg de gärna tömma.”

Men ångest bär du jämt, du kan ej neka,
för älgens klöv och jägarhorn som eka,
du står så hjälplös här, o syster bleka!

”Jag skälver till, men åter stilla strömma
mitt inres flöden, snabbt jag allt får glömma:
jag är blott född att lugnt och sorglöst drömma.”

Linnéan

Linnéa! Här om mossbelupna stenar
du slagit skönt din långa gröna slinga.
Nu dina lätta skära klockor ringa
sin aftonsång för ris och mörka enar.

Din doft sig mild med kådans ljuvt förenar. —
Hur stilla här! Blott då och då hörs klinga
en fågels lock, en ekorrhona springa
på fina fötter hem bland granens grenar.

Linnéa! — Säg, vad livet innerst menar,
finns svar för den, som sökt, men funnit inga?
Än är det storm och sorg. Än sällt och stilla. —

”Blott den, som sig med Alltet fromt förenar
i tacksam oskuld, hör dess hjärta klinga.
Lyss, drömmens son! — Så skingras blott din villa.”

Blåklockan

Du blomstermö, jag skall dig icke plocka,
trygg skall du än på kullen vackert stå, —
den är så stor och skön din lätta klocka,
så klart och rent dess trånsjukt milda blå.

Den ringer sakta nu, och tjusta bocka
omkring den gräsets mjuka gröna strå,
rödgyllne fjärilar dess toner locka,
den mörka humlan lyssnar tyst därpå.

I fjärran blott en syrsa rör sin cittra.
I rymdens höga tvenne lärkor kvittra.
Och stilla smeker vinden då och då.

Än kan du drömma, blomma, skön och blå.
Än länge skall den varma solen glittra
och vita skyar komma tyst och gå.

Syrénen

Du milda ljuva vaggande syrén,
hur klingar ej i solens gyllne sken
din skära lilas veka melodi
bland vita fjärilar och mörka bi! —

Men ännu skönare den dock skall bli
i sommarnattens svala harmoni,
då månens silver kysser blek din gren
och luften darrar kring dig, blå och ren.

När flädermössen fladdra tyst förbi
och aspen skälver till vid ugglans skri,
du söver hjärtat: Mjuk melankoli

du låter strömma från dig, lugn och len,
och dina tusen kalkars dofter bli
en sagovärld med lätta väsen i . . .

Nattviolen

När molnen drömde skärt om sjunken sol
och daggens första pärlor börjat dugga,
med ens din doft steg upp ur hultets skugga,
du underbara gömda nattviol.

Du smekte brämet på min käras kjol,
i dröm vi sjönko, orden blevo njugga,
skarpt mot en stam en hackspett hördes hugga
och mjukt i fjärran göken trånsjukt gol.

Du milda blomma! vekt för dem du ömmar,
som älska stilla utan mål och hopp,
från vilkas hjärtan blodet sakta strömmar

i hjälplös längtan varmt mot kinden opp. —
O, skänk oss ännu några ljuva drömmar,
snart hårdna mannens själ och kvinnans kropp!

Jasminen

I fjärran glida stråk på violin.
Vid öppet fönster vagnar vit gardin,
nattfjäriln fladdrar mot den då och då.
Tyst ligger sommarnatten, klar och blå.

I helig stillhet poppelträden stå.
Men denna dröm är ej från dem ändå, —
en sinnlig längtan, smekande och fin.
Vad föder drömmen väl: jasmin, jasmin!

Du blomstermö, som svag mot väggen klänger
med späda knän och mjuka vita händer,
ditt hjärtas kärlekstrånad till mig tränger.

Mig sval och ren sin ljuva vällukt sänder
den unga veka aftonkyssta barmen.
I dröm jag sjunker matt mot fönsterkarmen.

Terosen

Du, Rosa Thea, blev min kärleks blomma!
Din svala doftomgivna gula krona
jag höll med händer darrande och fromma, —
blott för att se dem sedan sjunka tomma.

Men när du flytt, du lät dock hos mig tona
en melodi, som kunnat lugnt försona
den själ du sårat, falska sköna blomma. —
Jag kan ej be dig lindra eller skona:

Må ännu i en älskads mörka hår
som förr du locka mig till rus och sår
med hyllets fina blad och milda doft!

Må: än det blöda av din skära tagg,
mitt hjärta kan ej känna hat och agg, —
ty drömmen föds av rosors glömda stoft.

Açokablomman

Nu surra bien kärlekgudens sång
och åter höres gökens stämman svara.
Açoka, här i skuggan vill jag vara,
av röda blommor plocka mig ett fång:

Slanklemmad jungfru nalkas hit och klara
små gördelklockor röja hennes gång,
det blåa ögats blick ser tveksamt lång, —
så flyr hon hän likt hind för anad fara.

Açoka, bävande i vårvindssuset,
var gång en sandelsalvad ungmös fot
rör mjuk och smeksam mot din kala rot

en stor och eldröd blomma ler mot ljuset —
och kanske även, gröna träd, hos mig
en skön och doftrik blomma öppnar sig!

Nattlotusen

Hur skön du skimrar i den svala natten,
o trogna älskade av himlasonen!
Du blå väninna till den vita månen
på flodens klara glanslugnt gröna vatten.

Av dagens åska doft bortrullat dånen,
i kvällen trötta tystnat çudraskratten.
Du hör en stämma: Blommor, vaknen, blånen!
Nu är hon här, er mor, den helga Natten. —

Hon nalkas stolt, den stora underbara,
i mantel djupblå, strödd med stjärnor klara.
Men tryggt mot henne öppnar du ditt öga:

Du ser tjakorafågeln hemåt fara.
En tjakravaka hörs sin maka svara. —
Din längtan har sitt hem högt i det höga.

Chrysanthèmen

En kung med milda stenars diadem
du höjer hjässan stilla och förnäm.
Från blanka svärd och sidenfanors svaj
till dröm du kallat Nippons samuraj.

Du österns stora ljusa chrysanthème,
vad ädel prakt i kronans skära bräm!
I vinterns ro likt körsbärsblommig maj
ditt skimmer vaggar över flodens kaj.

Jag ser dig speglad i dess klara ström
bland stjärnors guld vid bergets blåa höjd,
förnimmer Alltets kärlek, blid och öm,

som bidar döden, tålig, lugn och nöjd. —
Hur tom all Västerlandets gälla fröjd
inför din svala milda sorgsna dröm!

Margueriten

Du oskuldsblomma, doftlös, skygg och vit
med stora kransblad obefläckat rena,
bland tysta systrar står du, marguerite,
som de du drömmer, tigande allena. —

I bleka ungmör, Floras blyga svit,
för er bli kärlekslyckans stunder sena;
ej ses den sköna fjäriln fladdra hit
på guldstofsvingar, skälvande och lena!

Men drömmen sorglöst här, en öm charit
med kärlek vill sin själ med er förena:
hon sänder Ariel, den blide, hit,

när solen dött och timmarna bli sena.
Då höres eolsharpan sakta tona
och stjärnan tändes tyst i lindens krona.

Förgätmigejen

Förgätmigej! Bland ängens gröna strå
hur brinner stjärnan på ditt milda blå!
I stilla stunder är du, kära, än
den drömlandssökande poetens vän.

När vägens längd blir tung och svår att gå,
du minner honom om hans mål ändå.
Han hör din röst bland trötte vandringsmän: —
”Det fjärran hemmets svala drömmar känn!

I fjärran, fjärran bortom bergens höjd
dig vänta stilla ro och ädel fröjd. —
Där böjes knä med händer sorglöst tomma

framför den blåa sagodrömmens blomma:
I krona av turkos hon öm och huld
bär skön en stjärna av det klara guld!”

Vallmon

Du röda blomma, på ditt böjda skaft
hur fager lyser du ur ängens gömma! —
Av dunkla flöden, som ur djupen strömma
i kronans svalhet föder du den saft,

som tvingar mänskobarnen stilla glömma
och stundom vakna med förnyad kraft. —
Du farlig är! Men undrets makt du haft
för dem som dö, om ej de finge drömma:

Ditt blomster blott med sina lätta kalkar
i middagsbrandens smärta milt dem svalkar.
Så blev ditt ljuva gift, o vallmo, givet

att skänka dödens ro en stund i livet
åt dem, som eljes stannats snart på färden
av själens stora längtan bort ur världen.

Törnrosen

Törnrosa! barn av stolta slottsruiner,
du främling från det strålande Schirâs,
när asurn ler och gyllne solen skiner,
hur underbart av drömmarna betas,

o sagodrottning, dina paladiner! —
Ur ökensanden stiger en oas
med näktergalars sång och röda viner
och dunkla danserskor i snövit gas:

Då — pressa till sitt bröst de violiner
så hårt som ville de dem ha i kras, —
då ryckas undan fönstrens blå gardiner

och marmorstoden får fulländad grace, —
då löper handen över vita blad
så djärvt som segrarns stolta kavalkad!

Tulpanen

Vi drömmarsöner söka än tulpanen,
de purpurdunkla bladens tunga prakt,
som av profetens präster och sultanen
och av seraljens slav krävt härskarmakt:

Ack, på den skymningsblå kioskaltanen
dess krona var ej som i denna trakt,
hon syntes skönare än allt / anen,
som vaggen höfterna i sömnsjuk takt, —

I kvinnor vid vars yppigt höga barmar
vårt sorgsna sångarhuvud blivit lagt,
som pressat oss med guldbandslystna armar,

men aldrig hört vad våra läppar sagt,
som snabbt och kyligt kysst den heta pannan
så liknöjt lugnt som fordom varje annan!

Orkidén

Från blåa trädgårdsland och rosenhäckar
och vita lindars doftande allé,
till skogens mörka kärr och döda bäckar —
för hjärtats oro vi oss dock bege.

Din bleka kronas sköna sjuka fläckar
vårt sinne locka, stolta orkidé, —
vad evigt, evigt ljusa drömmar gäckar
vi se i dig: vårt inres dunkla ve.

— Vad isig stillhet genom blodet lopp,
när stum och sval och glädjehärjat dyster
din livsfördömda, dödsskönt bleka syster

vårt hjärta kylde med sin slanka kropp: —
Då sjönk vår själ mot Djupets regioner
vid andevärlars hymn av tunga toner . . .

Näckrosen

På skogssjövattnets glitterlysta bölja
tatt invid bladets vackra gröna ö
en näckrosjungfru vaggar vit som snö. —
Milt stänkets droppar hennes lemmar skölja,

nyss brusto knoppens sista band och sölja. —
O vattenrikets bleka blomstermö,
hur kärt du smekes av din klara sjö,
dig kan det dock ej hjärtats vemod dölja!

Fast mjukt förbi dig glida vita svanar
och klarblå sländor dallrande bege
i solens glans sig hän mot dig, — dock anar

din stängel djupets stora kalla ve!
Du hör din faders sorgetunga sånger
om evigt tvivel och om hopplös ånger.

Ögontrösten

Av skördarns lie och av barnets käng
förskonad än! I vindens sorgsna röst
vad bör väl du nu, syster Ögontröst,
i trädens skugga här på öde äng?

I stilla slummern, i din gröna säng
ej tänker du som jag på storm och höst,
på vissna kinders ve och sprungen sträng
med ångesttrycket på ett ensamt bröst.

Se, kalla skyar skymma solen bort:
vårt liv var ängslan, all vår lycka kort —
så tala de, och bladena som falla.

Men upp bland gräsens tunna bleka strå
din stilla blick du höjer lugn och blå,
ditt öga än vill trösta milt oss alla.

Astern

Doftövergivna, färgspelsbleka aster,
hur lugn din blick mot solens avsked går!
Av sångarlivets härjade fantaster
du lockar fram en stor och smärtvarm tår.

I höstens svalhet, under korta raster,
din matta krona fängsla vekt förmår
den vilda drömmens heta orgiaster,
fast djupblå himlen, brandgul skogen står.

Till marmorns ro och glansmild alabaster,
till dygdens vithet deras hjärta trår
från svartnad purpursorg och gyllne laster

och mörka kvinnors doftbetyngda hår. —
Men Drömmens stolta skepp för bräckta master
mot solnedgångens slitna skyar går.

Asphodelen

Dödsrikets blomma, svala asphodel,
du bleka blomster utan doft och gift,
för elegiers mängd och sorgespel —
blir du den lön, som kommer på vår del.

Blott du tål kölden i en marmorgrift.
Kan leva obefläckad, vit och hel,
ej någon fjärlvinges lätta vift
berör pistillens höga stolta stift.

Vid Acheron bland fallne hjältars ben
på natthöljd äng du växer ljus och ren.
Ur döde skalders tomma ögonhål,

med roten närd i multna drömmarhjärnor,
du höjer lugnt din kronas vita stjärnor,
vår arma skönhets sista livs symbol!

SPRÅKEN

Fornindiskan

Urskogen är du: jätteträd, lianer
och djungel slingat sig ihop till ett.
Från djupblå himmel strålar solen hett
på gyllne fåglar, vaggande bananer.

Kungstigrar, trående till språng och bett
bland snåren hota rädda karavaner.
I tempelgrottor giriga brahmaner
sitt offer reda till av blod och fett.

Hur virrsamt hemsk! — Men då och då i natten
bland veka bambustammar vinden viskar:
med blåa lotusblommor, silverfiskar

och vita svanor ligger skogssjöns vatten.
Spädhöftad jungfru tvager där sin fot.
Gaseller nalkas. Blekt står månens klot.

Grekiskan

Du fria härliga hellenska tunga,
du är som havet och som vågor gunga
hos dig de starka ordens veka ljud!
Till hälften människa till hälften gud,

du lever än med former evigt unga:
all världens diktare du lär att sjunga,
att smeka känslan mjukt i rytmens skrud.
All världens lärde lyda än ditt bud.

Hymenaios! Hymenaios! det klingar:
ett tåg av nakna nymfer fram du svingar
i vida lekande och lätta ringar.

Hör — Evoë! Hör herdepipans lock,
hör skogens sus och tramp av get och bock,
hör skri och skratt från fauners yra flock!

Latinet

Du är ett berg av hård och mörkgrå sten,
en värld som stiger trotsig och allen
mot himlens lugna asurblåa prakt,
du Romarspråk, du gamla stolta makt!

Omkring dig vilar luften sval och ren,
med hjälmars glans och silverörnars sken
de store döde hålla på dig vakt
i stilla ro och isande förakt.

Med krökta läppar och med stela drag
de stirra mot oss än i denna dag:
från pergament och präglad tung metall

än deras stämman talar fast och kall. —
Den höga tubans härskarstolta klang
till vördnad tvingar som den fordom tvang!

Italienskan

Vad tjusning bringar du en son av Norden! —
Orangens glans och rosenträdens blom,
den gyllne solens varma rikedom,
den djupa asurn gett sin färg åt orden.

Som för ett under står han för dig from:
av rankans vekhet och den mjuka jorden —
och marmorblocken från det hårda Rom
hur blev ett helt, en levande du vorden?

Hur ljuvt ditt hem! I aftonen på slätten,
de blåa bergen, pinjesiluetten
och källans klara sorl belyst av månen. —

Så kunde blott av dig, ej nordlandssonen,
bli född den milda drömmande canzonen,
den stolta sköna klingande sonetten.

Franskan

Du är en skönhet, blek och vekt kokett,
som vet att kläda sig på bästa sätt,
att dansa mjukt och trippande och lätt
och svänga stolt en smidig blank florett.

Du älskar skimret och det glansfullt klara,
du vill det sirliga, det läckra bara:
Hur käckt du lekt med kärlek, död och fara, —
du sällan nått mot djupet av allt vara.

Men först bland alla rask och fri du går
i samma takt du gått tre hundra år,
blott med en annan vridning på ditt hår.

Vad du sagt före, strax man efter säger, —
i talet varje ord du blixtnabbt väger,
ett medföt vett, ett ädelt blod du äger.

Engelskan

Det första, som hos dig jag trott jag fann
var snörplet hos en grinig ulmerdogg,
det trötta läspet av en gentleman,
som suger stram och stel sin whiskygrogg!

Men när i vetandet jag längre hann,
din uppsyn — och min tanke — blev en ann,
ty småningom hos dig mitt hjärta vann
den tappra flegman hos en mister Fogg.

Då stolt och djärv, beundransvärd och rik
du tycktes mig, — fast blottad på musik,
en kostbar skapelse av härdat stål

bestämd att nå ett säkert ändamål.
Och dock hur annarlunda nu: en kväll i
de stilla stunderna med Poe och Shelley!

Tyskan

I folkens mitt du har din gamla gård,
grovlemmad är du och din hy är hård,
för hög och yppigt bred är din gestalt,
men blickens kyla kuvat och befallt.

Med pansarskrud och ståltung hillebård
om världens vetande du håller vård,
du är ej älskad och ditt sinne kallt, —
men du förstår och du begriper allt.

Blott snilletts luftiga och lätta lek
gör för ett ögonblick dig ung och vek
och tvingar dig till dans och sång och smek.

Men vise män du stolta vapen skänkt:
Om djupast ned i tankens schakt vi trängt,
ha, starka språk, i dig vi också tänkt.

Ryskan

Du ryska språk — du mjuka dansarinna,
som med det viga, vackra benet klätt
i sammetsbyxans veck och blank stövlett
vill yr och yster strax vart hjärta vinna! —

Du ryska språk — du sorgsna drömmarinna
i kvällens ensamhet på öde slätt,
dig, svårmodssjuka, är ej sinnet lätt,
med tårat öga ser du stjärnan brinna . . .

Hur smeksam ljud du ej, hur vek och vacker
från läpparna på Katenka och Olga, —
hur vemodstung från vilande burlacker,

vid balalajkors knäpp, på Moder Volga!
Som dina slätters mjuka gröna kullar,
som dina floder vaggar du och rullar.

Polskan

Du polska är och blir aristokraten
bland slavers barn, du språk av stolta paner
med sporrars klirr hos brokiga ulaner,
som tjäna sirligheten, hjältedaten

och böjda kyssa husfruns hand på maten.
Du älskar prälet och den höga laten
och lik en praktsjuk tupp bland guldfasaner
du kretsar ängsligt kring om de divaner,

där dina sköna mörka kvinnor vila
med barmen smekt i ljusblått och i lila
och härskarvisst med vita tänder smila.

Men fast du tyckes alltför fin och vek,
i seklers år du håller ut din lek
så stark och oböjd som Litauens ek.

Svenskan

Du är så ensamt, kära språk, i världen,
och dina systrar akta dig så ringa,
men vi som känna dig, som hört dig klinga
i vaggans sång och sagorna vid härden,

som trofast stilla bära dig på färden,
där skyggt vi tuga och där stolt vi svinga
ett ord ibland, i fattigdomen, flärden,
vi älska dig och fromt vårt tack vi bringa.

När dig jag åter, kära språk, förnimmer,
vad under skänka mina fränders läppar!
Du vinternatten är, med knak i timmer

med stormens sus och syrsans sorgsna knäppar, —
fast klang du har av milda klockors kläppar
i sommarkvällens ljusa, blåa skimmer.

KVINNOR OCH STÄDER

Zigenarblod

Hör mandolinens knäpp! Hör tamburinen!
Hör, hur dess bjällror skallra vilt och skrälla!
Hur trånsjukt klagar, klagar violinen . . .
Så tyst. Till nästa gård de färden ställa. —

Zigenska med den förnäma minen!
Bland silvermynt och trasor grönröt gälla
låt än en stund den bruna barmen svälla,
stå kvar, stå kvar och knäpp på mandolinen!

Som du jag älskar sången och musiken
och vandringsoron har jag alltid burit, —
i kejsardömen och i kungariken

jag strövat kring en orädd vagabond
bland skojarpack och brokig demi-monde,
bland kvinnor, som ha stulit, män, som skurit!

Petersburg

I Nevskijs sorl, vid Nevans tysta vatten,
den gyllne dagen och den vita natten
jag gick, en gosse än, — för drömmar redo
bland människor, som kivades och ledo.

Förbi i trav glanssvarta hästar gledo,
i snäva kjolar bleka Sonjor skredo
med röda plymer i den stora hatten. —
Jag hörde gråten, sångerna och skratten,

och kvinnors gräl och barn, som blåste giga.
Och rop från månglare och tiggarmunkar
och män, som hesnat till av vodkans klunkar,

ur gårdens smuts jag hört i yrsel stiga
till rummets kvalm, när febersjuk jag låg
och varje morgon samma rätta såg.

Moskva

Vasilij-templets gälla färger alla
av middagsbranden tänts i giftig glans,
en drake stänkt med mörk och steltnad galla
på knölig hud med tagg vid tagg i krans,

månghövdad, stum med sammanrullad svans,
det bör hur jättestadens klockor skalla.
På Röda torget Kremelns skuggor falla.
Ivan Velikijs torn sin vita lans

mot blåa himmelspalakinen höjer.
Den höga borgens stenar flamma röda.
Som solar gyllene kupoler glöda.

Likt vida slätter ligga taken gröna. —
Barbarisk åtrå till det fjärran sköna!
i vilsa drömmar fången blicken dröjer . . .

Astrachan

Bred vilar Volga, mörk med oljeskimmer.
Fram höga båtars tunga drivhjul skära.
Kvavt blanda sprucken färg och solstekt tjära
sin doft med saltad fisk och barkigt timmer.

På vindruvskorgar mörka perser bära.
Hett strålar solen. Gälla pipor skära.
Dovt örat kranarbetets sång förnimmer. —
I rymdens djupblå ej ett strömoln simmer.

Längs långa gator utmed låga hus
far vinden virvlande med brännhett grus.
Där vagga feta svin bland svarta får.

Fram gravitetisk, lugn, kamelen går.
Loj på sin platta vagn med höga hjul
hem kör kalmucken, snedögd, bred och gul.

Piatigorsk

Med gröna tak och vita murar vilar
bland skära körsbärsblom Petjorins stad,
emellan popplar och tjinarer silar
det gyllne ljuset ned sitt milda bad. —

Hör gäll trumpet! Tjerkessers kavalkad! —
Från Kaukasus den gråa dimman ilar.
I ohöljd klarhet glimmar fjällens rad,
högt i det blå en kungsörn flykten vilar:

O asurdjup av stark och kylig färg,
I fria, vita, svala, höga berg,
tvåhövdad Elburus och stolt Kazbek,

mörkgröna skog av hård och åldrig ek!
I kallen hän likt vinterstjärnors gång
mot hög och obeveklig skönhets sång!

Nizjnij Novgorod

Rödgrönt turbanbesmyckade tartarer
utbjuda guldsömstofflor från Kazan.
Långflätig smal kaftanblå kinaman,
högtidligt stum, bland sorlande basarer

på räta sulor vankar av och an.
Zigenartältet skräller ut fanfarer.
I blanka stövlar, gördel bred och grann
kupietser skina bett som samovarer:

affären slutas snart med kyss och jubel.
I törstig längtan efter sprit och rubel —
med tung och immig blick dem redan granska

en svart armeniska, en guldblond danska.
Här mottar Volga i sin famn Oka:
Här mötas Peking, Newyork och Moskva.

Warschau

För blanksvart vagn vilt vita hästar trava!
Bak fönsterrutan blek en hrabia satt
i grubbel sjunken efter sömnlös natt. —
Svartlockig, smärt och skön står Stanislawa

i morgonsoln i flor och skärblå hatt.
Vad härligt skimmer hennes ögon hava! —
Nu väller livet rikt på Nowy Swiat,
du stolta breda strålande Warszawa!

Men natten åter gula lyktor tänder.
Hur sorgset hemska locka dina gränder!
Vid gallerstängslen till den höga parken

i rader sitta judarna på marken.
Ur nött harmonika och sprucken cittra
tyst vagga toner, ängsliga och bittra.

Krakau

I rävskinnsmössa, vridna öronlockar
och traskaftan, med vaxlikt gula händer
framvisa klockor, nürnbergskram och rockar
plirögda schackrare i mörka gränder. —

Den långa gatan fylls med täta skockar
av getter, får och skällbehängda bockar,
i mörkgrön kjortel, prydd med röda ränder,
brunbenta flickor le med vita tänder. —

Så allt blir tyst. — I stilla, stjärnströdd kväll
mot himlen stiger allvarsstolt och rik
Stanislawkyrkans djärva höggotik

bland Wawelns borgar, torn och citadell. —
Ur öppet fönster tonar mjuk musik . . .
Så Jeszcze Polska klingar trotsigt gäll.

Wien

I kvinnor, vandrande på gatbred Prater,
vad mjuk och smidig, skön och sorglös grace
i höftens linjevåg och kjolens fras:
av kejsarstadens högaristokrater

I fått er gång och dessa ädla later! —
Nu kvällen skimrar blå med blekgul gas
och violettklart ljusa fönsterglas.
Och lugna klockor tona: Sancta Mater.

En nattblackvingad, stor och mörk fantom,
en askgrå sky dröjt ovan Stephans dôme. —
Hur skarpt i svart nu smäckert spröda

ses torn och tinnar emot himlens röda:
En ljuv sonat från Mozarts violin,
i rena former står det sköna Wien!

Prag

På Hradschins berg i morgonsolens ljus
dröj, vandrare, förrn livet höjt sitt brus:
Mot dagens vida klarhet blicka ut
från Wallensteins palats en stolt minut!

Högt över gårdar, prång och gavelhus
drick stilla här en morgons svala rus! —
De långa vandringsårens tid är slut,
snart mästarskapet kallar: stilla njut!

Kreuzherrenkirches mäktiga kupol,
torn, spiror, gavlar mot en rosig sky!
I Moldaus breda ström, så lugn som stål,

Karlsbrücke klart, staty invid staty,
står speglad, linjefast i solig dag: —
ur morgonflammor höjs det Gyllne Prag!

Im Nord geboren

Ich liebe dich! die Worte kennst du gut:
das bast du oft gehört und laut gelacht. —
Das auch zu sagen hab' ich nie gedacht.
Ich will nur schweigen, kühl mit stolzem Mut.

Du kennst das nicht! — Wie heiss ist doch mein Blut,
wie wär' es nur für Liebespiel gemacht, —
im Nord geboren in der Winternacht
vom Süden habe ich gewiss die Glut:

Ich liebe dunkle Weiber, schwarze Haare,
die Walze und die schmetternde Fanfare,
die rote Lippe und die rote Rose, —

und wandre wieder hin, der heimatlose,
beim Klang der Töne und beim Glanz der Lichter
ein stummer Träumer und ein fremder Dichter.

Rêverie de brumaire

Que tout encore est morne et triste, c'est l'automne,
le ciel si bas, si lourd, si jaunie la terre!
Que la pluie là chante dans la gouttière
toujours, encore, d'une voix si monotone!

Mon âme, pauvre âme, qu'est—ce que c'est que donne
consolation dans ta vie solitaire? —
Où est ma bien-aimée maintenant, ma chère?
Elle est si tendre et si lentement sa voix sonne.

Si chez moi là dans le jardin n'est pas éclos
plus une seule fleur, — mourante de chlorose,
vous même, chère enfant, est une pâle rose.

Et si le ciel reste si gris, si pluvieux
et cette chambre çà si sombre, — vous les yeux
avez si grands, si beaux, si claires et si bleus.

Trötthet

Nu falla gryningsstrålar violetta
in genom rutans stora blåa glas:
Låt oss på mattans vackra mönster sätta
oss ned en stund bland sidenkjolars fras.

Låt mig med handen lätt och tafatt slätta
ut linnets skrynklor, tunt och mjukt som gas
det sluter sig om skuldran. Ack, allt detta
en bruten blomma i en dyrbar vas! —

Så hörom då med tunga ögonlock
en stilla morgon samma melodi,
i tystnaden se'n sista vagnen farit:

Så är som jag en drömmande du ock
med hoppet i en tid, som ej kan bli,
och minnet i en tid, som knappast varit!

Tonernas lycka

Med ögon brinnande och kinder bleka,
ack, mörka flickor, ser jag eder smeka
fiolens strängar milt med mjuka händer
och saligt le med pärlevita tänder.

Det skräller vilt — och åter sakta leka
de lätta stråkarna så vänligt veka,
så sorgfullt stilla som från dödens länder, —
tills gäll finalen livets åtrå tänder.

O toners lycka! Hur har jag ej lidit,
att aldrig, aldrig mina fingrar glidit
på strängar fram som känslan heligt bjudit! —

När hett inom mig konstnär blodet sjudit,
hur ofta har det dött i bitter stumhet
i dagens glans och nattens svala skumhet!

Till min älskade, som liknar en fågel

Så kvittra för mig, lilla mjuka kvinna,
min älskade, som lik en fågel är,
nu vill, mitt hjärta åter sakta brinna
bland varma dunet hos en hjärtanskär!

Nu vill den långa dagens svårmod svinna,
det är så lugnt och gott och stilla här,
du är min lilla vackra fågelkvinna,
som fjäderfint sig mjukt och luftigt klär.

Nu vill jag lyssna till ditt vackra pladder
tyst som man lyssnar till en källas sång,
bli buren hän av svala vingars fladder

smärtstillat ljuvt och sorgset på en gång
att somna sövd av denna duvoblick,
som hos dig, lilla, strax så kär jag fick.

Sval morgon

Vad detta fång av doftande syrener,
som stulna nyss i famnen stolt du bär,
din skära hy och blåa kappa klär!
Vad denna morgonstumhets gröna scener

går hop med dig, du dotter av sirener, —
ett omedvetet barn, en nöjd hetär,
som smycken och beundran blott begär!
Du har ett kyligt blod i dina vener.

Hav tack! Det ögonblick du får mig kär:
då brister drömmens klingande mystär, —
då är ej du mitt hjärta längre när.

Så skall jag älska och du skall bele,
i kyla kyssar ta och kyssar ge,
blott jag skall känna kärlekslyckans ve . . .

Colombine

Du vackra mask, jag känner dig igen
på bröstens mjällhet och den smäckra kängen, —
om dina örons blå och gyllne hängen
ej genast sagt mig, vem du var, min vän.

Jag känner dig så väl och flera än, —
men huru fjärran, främmande, I svängen
i denna dans förbi med desse män, —
vad rör mig se, hur fast vid dem I klängen!

Från denna sal, där bloss och tänder le
och röster drunkna hop och fötter trampa
för sorgens ro och dunkla drömmars ve,

poet, poet, vänd åter till din lampa,
smek kupans varma vithet med din hand
och lyss till sus från lågans lugna brand!

Ung kärlek

Fast ensamhetens stunder voro långa,
min ungdoms kvinnor varit alltför många, —
och ändå, ändå var det alltför få,
att jag min kärlek kunnat helt förstå.

Den tryckt som nät, för bindande och trånga, —
och nästa stund den varit dunst och ånga
och vita skyar i ett fjärran blå,
som ingen lyda, ingenting förmå.

Så har var dröm, var lycka från mig glidit,
så har jag njutit och så har jag lidit, —
men allt bevarats klart inom mitt minne.

Med smek och kyssar kylande min panna,
hur gärna, gärna har jag velat stanna, —
men aldrig vunnit vila åt mitt sinne.

IN MEMORIAM

Värmland

Ur björnmossbädd, där ängsull vaggar vit,
på tunga vingar lyfta tjäderhanar,
mot klardjupt vatten stupar grå granit,
runt drömma höga tallar, mörka granar. —

Till ro de öde hultens tystnad manar:
här lever minnet, barndomsdrömmerit.
Vad själen starkast känt och djupast anar,
det föddes här och kallar åter hit.

Här är den stillhet, där mot himlens blå
likt furans höga längtan tanken stiger. —
Av malmens klang och forsens strida brus

här hjärtan stärkts att älska och förstå
den allvarsdjupa ro, där allting tiger
i högblå tystnad och i gyllne ljus.

Bergsmännen

I enkle bergsmän, edra glömda öden
stå upp inför mig stilla, stolt i dag.
Hur underligt! I blodets dunkla flöden
av eder ätt har ännu något — jag,

I barn från dem, som trotsat digerdöden,
som härdats hårt av starka släggors slag
i vinternatten invid smedjeglöden,
som hade grova händer, grova drag. —

På fest ur eder höga masurholk
som gäst drack hertig Karl med son och folk
det starka mörka ölets kalla droppar;

i mödan ärade, I sällan skröten,
men edra enkla svenska namn I göten
lugnt in i kyrkoklockans tunga koppar.

Vallonväraren

Denis Chenon, du ädle hugenott,
ditt mod var tappert och ditt blod var blått!
Från dina fäders rika fält och slott
en flykting kom du till vår arma trakt.

Hos Svea konungar i tjänst du gått
och hulptit dem till rikedom och prakt,
men vad till sist som skänk åt dig blev lagt —
du viste från dig med ett lugnt förakt.

Du trött på färder över stormgrått hav
och masugnshettan och den bistra kölden
med tvenne blåa duvor blott på skölden

i sorglöst armod själv grävt upp din grav!
Men sedan trenne hundraden av år
än bära svenske män ditt mörka hår.

Rämen

Så kom du hit till sist från fjärran länder!
Det vita huset milt sin hälsning sänder,
klar ligger sjön med furumörka stränder. —
Här levde far och mor. Och hennes fränder,

de döde fäder under seklens år,
till vilka hän din tankes ursprung går.
I denna nejd, bland dessa berg och snår
de föts och fostrats, gått med grånat hår:

En släkt av stilla lärde och poeter,
som kände grekskans och latinens meter
och gruvans malm och skogens hemligheter, —

och milda kvinnor, som med drömfödd sorg
sett dagen dö vid söm och blomsterkorg
och läst Stagnelius och Swedenborg.

Liljendahl

Blind björkars löv står rött ett hus.
Där hörs ej röst, där ses ej ljus.
En enögd smed med silverhår
i kvälln vid murkna trappan står.

Han stirrar trött mot gårdens grus.
Han drömmer här om forsens brus.
Det blivit tomt se'n långa år:
Ej bläster rörs, ej hammar slår.

Ej väser mer från vals till vals
den heta jätteormens hals, —
de stolta verken brutits ned,

där fram det röda järnet gled.
Snart älvens vågor föra hän
den höga skogens sista trän.

Herrn på Buda

Jag ofta sett dig för mig, Morfar Jan:
med tjädertuppen på din breda rygg
du kom ur skogen visslande och trygg
med doft av lingonris och kådig gran.

För barnaskaran, lyssnande och skygg,
du talade vid surr av kvällens mygg
om lyktmäns fyr och pudeln, som var Fan,
och skogsfruns gröna hårdräkt, sägenvan.

Men bitterheten tog dig så en dag. —
Ditt käcka lynne knäcktes av ditt slag:
i sju år levde du med armen lam,

som trotsat laxens ryck och björnens ram.
Den säkra handen, stolta älgars bane,
ej skulle mera spänna upp en hane.

De stumma sångerna

Du såg din känsla klar och rik förrinna,
men blott för föga kunde ord du finna.
Så blev du blott en aldrig känd skaldinna,
en drömmerska och fjärranskådarinna.

Du gick bland blom på ängen och i hagen,
av poesi och vek mystik betagen
du drömde bort den lugna blåa dagen,
tills dödens blekhet lade sig om dragen.

Din sista sommar gick och gul blev marken,
du satt med mor på knäet tyst i parken.
Du hörde talena som bladen hade

så sorgset med varann, och milt du sade: —
Nu blir det höst, de säga, tror du, Ida,
att icke träden också måste lida?

De dunkla drömmarna

Du fader, somnad sedan länge av,
hav tack för allt, för arvet som du gav!
Ej konstnårsro och klarhet du bestod,
du var blott lögnare, fantast — och god.

Så blev jag även dunkla drömmars slav, —
du tog ju helt ej med dig i din grav
ditt oförvägna, fåvitskt tappra mod,
ditt veka hjärta och ditt heta blod.

Du ärvde väl från far och farfars far.
— Ej någonsin en kvinna väl det bar —
det vemod, som behärskar mina dar:

i tanklösheten — allt ett raljeri
av långa tal med djärva ord uti, —
i visa stunder: stum melankoli.

Skogsvandringen

Nu stiger natten stjärnströdd, hög och kall
och sakta suset hörs från gran och tall.
Bland mörka skogars djup och stengrå fall
här tona minnens rytm av tung metall.

När mormors far, en falkögd officer,
här gick vid tackjärnsforan med Tegnér, —
I stålblå stjärnor, sågen tysta ner! —
Och ärans strålgans skänktes dem av er.

Som hård och väderbiten brukspatron
på bröstet bar han tapperhetsmedaljen,
som vanns av segraren i sjöbataljen

vid bruten mast och glödande kanon,
en tjuguarig chef för smäcker slup
mot övermakt på havets kalla djup.

Karl XII

Med pannan höjd, gestalten rak och smal
och munnen snörpt om trotsigt slutna tänder
din bild står nitad i oss, tolfte Karl,
hårt som ditt nödmynt i vår festpokal.

Din stolta svält bland lägereldens bränder,
din galna kamp vid Narva och i Bender
skall minnas än som förr i fädrens sal.
I tappra hjärtan ljuvt det flammor tänder!

Vid Strömmens blåa våg i gyllne sken,
du drömmer ännu, oböjd och allen,
din stora stumma dröm, i brons och sten:

Du höga stod av hård och mörk metall,
din värjspets vändes ej mot Fredrikshall,
men läppen ler föraktligt, lugn och kall.

Skönhetsskymning

I män i brynjor och i gula kyller,
I döde leven och I kunnen se, —
ack, framtidssynen edra hjärtan fyller
i denna stund med äcklets bittra ve!

Framför er sen I detta mörka myller,
som hopar sig mot Skönhetens idé,
som hatar allt, som strålar och förgyller.
Dess lösen når er med sitt lumpna spe:

Lyd tarvligheten! — Nyttans grå kutym. —
Ej må en dam i siden och i sobel
ha doftfylld barm och pärlbandssmyckad hals,

en högröd klack tåls icke mer i vals
och aldrig mer en stridsman stolt och nobel
skall bära guldsnitt svärd och snövit plym.

NOCTURNER OCH SONATFINALER

Ur höga hus uppstiger sakta röken
mot vinterhimlens glans av mörknat stål
som stora skrämmande och svartgrå spöken.
Mot solnedgångens röda offerbål

i siluett står mjuk och smäcker löken
på en fantastisk villas takkupol. —
Nu ropar natten till er: Söken, söken,
I arme drömmare, er anings mål!

Vid tysta lampor edra ryggar kröken,
gån genom gränders smuts och lastens hål,
det kalla livets ödemark besöken

och liden all den smälek hjärtat tål:
er lycka döden och er sorg föröken
för edra drömmars flammande symbol!

O vilsekomna, orofyllda hjärta,
var är det lugn du bar i ditt elände,
var är den djupa stillheten du kände
i dar av saknad, år av dunkel smärta?

När lyckans blod, det flammande och bjärta,
ett ögonblick dig med sin svallvåg brände
och livets solljus strålände du kände, —
hur skalv du ej av ångest, arma hjärta!

När tankens stolta timme tyngt ditt minne
med världens vetande och världens öden, —
hur hemsk blir natten och hur kvalfull döden!

Så låt oss glömma allt och djupt härinne
i denna stumhet med ett hemlöst sinne
blott lyss till evighetens kalla flöden . . .

O natt, o moder, varför skall jag irra
i dunklet kring så ofta, trött och frusen,
när från de höga mörka tysta husen
som stora gula ögon fönstren stirra

och matt, som tårar i ett sorgflor, irra
i töcknen kring de stackars stjärneljusen?
I skuggor, huru underbart förvirra
och skrämma mig I kunnen! Susen, susen

er sorg, I vindar, i de svarta grenar
de stumma träden sträcka smärtfullt stilla
mot rymdens tystnad! Fallen, fallen, fallen,

I tunga droppar, över hårda stenar,
där fram jag vandrar och gör foten illa!
Till sång och sorg I kallen, kallen, kallen.

I djupblå rymden sakta dör en strimma
av klargrönt ljus, där skära skyar simma.
Hur ljuvt att gå en frostkvälls sena timma,
när gatans alla gula lyktor glimma!

Som tvenne långa band de långsamt glida
i fjärran hop mot aftonhimlens vida.
Hur ljuvt att ensam gå, hur ljuvt att lida!
Förbi, förbi ses mänskoströmmen glida.

Med ögon rusiga av dröm och vin
och nacken smekt av mård och hermelin,
med höften mjuk och foten tunn och fin

hur mången älskad drog mig ej förbi . . .
Men ingens smärta vet jag mer däri,
allt är min egen viljas melodi.

Den vita slätten svepts i ljusblått skimmer:
I fjärran, bakom ekens kala krona
i guld och röt ses himmelen förtona.
Högt uppe blek en ensam sky än simmer.

O hjärta! Dig, som intet velat skona,
är ännu lätt att milt med allt försona,
hos tystnaden och kvällens blåa skimmer
ditt ursprungs liv du ännu lugnt förnimmer.

En plötslig vindils stränga kalla sus,
en stjärna darrande i mörkröt ljus,
den fjärran skogens täta svarta kam

av allvarsdystra furor stam vid stam,
en vilsen fågels sorgbeklämda skrik
bli än inom dig stilla — vek musik.

Två bleka stjärnor i en grenkal lind,
det sakta suset av en vårljum vind
låt tyst mig skåda på och lyssna till,
o klara afton, drömmande april!

Gör blicken lugn och sval min heta kind,
med drömljuv trängtan än mitt hjärta bind,
låt för en säll sekund det stanna still! —
O dunkla ro, där förr jag vandrat vill,

låt mig ännu i stum melankoli
dra vita drivor, mörka träd förbi
vid vildgäss-streckens snabbt förklungna skri

bland stigens glesa strå och tussilago
med själen fylld av samma gamla klagomelodi-
och sorgesångsbemängda melodi!

Vad var det nyss dig så i skälkning tvang?
Vad var det väl, var det en sträng som sprang? —
Dock har du ännu detta veka sinne:
Din arma längtan och ditt lugna minne

allt tonar ju i samma milda klang. — —
Längst ned i staken sakta ljuset brinne!
Tills blott ur dunklet skymtar sängens linne,
och det blir skum och stilla ro härinne.

Svalt svepe nattens blåa våd mig nära
med gyllne stjärnor och den klara kära
sorgblida månens silverbleka skära!

Ett vilse barn i skogens mörka klyfta,
vill mina händer stumt i bön jag lyfta:
O, hör ett övergivet hjärta snyfta!

Mot solnedgångens återglans av lila
på österhimplens tunna töckenflor
en ensam stjärna gnistrar gul och stor.
Hur stolt och lugn, hur helig hennes vila!

Emellan parkens kala kvistar sila
dess strålar blekt. Jag stannar from: Jag tror,
en magisk trollmakt i dess skimmer bor.
Så tyst blir allt. Knappt blodet ens hörs ila.

O Aftonstillhet, Stora Stumhets barn,
hur sval din kyss, hur flyktigt lätt ditt smek —
och dock en evighet du drömmarn skänker:

ty sorg och åtrå svinna hän som flarn,
all livets lycka blir en lönlös lek,
när nattens första stora stjärna blänker.

Nu glänser fönsterimman grön
i gula lyktors ljus,
nu vilar kvällen lugn och skön
på träd och mörka hus.

Nu blir den trötta vindens sus
så stilla som en bön,
nu, hjärta, efter dagens brus
du får din mödas lön.

Så sakta sorglöst dina slag
och gläds, att nu är natt:
så går en dag och än en dag, —

så låt oss glömma, att
ej alltid till vår lusts behag
oss livets gåvor glatt.

På skära slottsfasaden
blekt kvällsoln skimmer strött,
den sista ljusballaden
förklingar, matt och trött.

I parken dala bladen
i gyllengult och rött. —
Här är den stilla staden,
där ut din ungdom dött.

På dammens mörka vatten
än simmar svanen kring.
Ur dunklet ljuda skratten

och tal om tomma ting. —
Snart sval och blå blir natten:
Jag önskar ingenting.

Ack, tvenne själar äger jag
och därav all min smärta:
min tanke trått till solstolt dag,
men natten ägt mitt hjärta.

Jag drömmer ljusa anletsdrag
och färger, glansklart bjärta, —
och åter allt, med tunga slag,
bort dunklets vingar svärta.

Så har jag sagt min tanke: sök
i nattens ro din vila,
stig stilla upp en blekgrå rök

med glans av kväldöds lila
mot rymdens stora kalla blå, —
finn hem åt dig och hjärtat så!

Det blir allt större stillhet nu i anden:
hur fjärran solens guld! Och purpurlanden,
där vita syner gledo över sanden,
men aldrig någon tog dig med vid handen!

Så är ditt hem det blåa Underbara,
där rymdens tysta stjärnor tindra klara:
Så skall din sång en sakta viskning vara,
ditt liv en längtan. Sus och suckan bara.

Så få ej ljuset eller lyckan nå dig,
så får ej dagen någonsin förstå dig:
din dröm är Evighet, ditt hem är Natten.

Du är blott släkt med lövens sorg bland träden
och vindens veka böljegång i säden
och regnets dropp på tysta mörka vatten.

Av dagens tid var kärast solnedgången,
dess rena färger milt min blick höll fången,
och när mitt öga nog av skönhet sett,
steg klar och stilla upp inom mig sången.

När västerrandens purpur glänste hett
och skymningstöcknets blåa sakta brett
sin dunkla frid kring bäckens sorl vid spången,
där tyst jag stod, — jag lugnt åt livet lett.

Då har sig allt som stilla syn blott tett.
Ett sceneri, som ej berörts av händer.
Ett ljus, som blid den stora natten tänder

att lysa blott sitt vemod och med ett
skall släcka åter efter några stunder:
ett ljuvt mysterium, ett heligt under.

All världens vetande kan ej förklara
att smärta kännes eller glädje vinnes, —
men att, o stora Hjärta, du dock finnes
skall evigt viss och helig sanning vara.

Du gjort mig mild och tacksamt from till sinnes:
mitt liv, allt liv i stilla ro jag minnes. —
På djupblå himmel vita skyar fara:
de äro själens lugna drömmar bara.

Så har du lärt mig tysta välljud spela,
du dunkla trängtan till det stora hela,
du fjärran eko, som alltjämt hörts svara.

Så blir på Sångens silvervåg jag buren
till gröna öars frid från storm och fara,
till harmoni, till enhet med naturen.

Mig quadernariernas klang är kär,
ty rimmens rikedom jag alltid bär:
jag lärt väl famna dig på hundra sätt,
du vackra, ljuva, smekande sonett!

Min ungdoms smärta och min dröms mystär
i stilla jubel av för dig jag klär:
du var som jag ett barn av gammal ätt,
och därför funno vi varann så lätt!

— Om än min kärlek frätte het och sjuk,
du hade för den veke drömmarn bruk
och kom till mig mer mild, mer sval och mjuk

än du till någon smög en natt förut:
Terzinerkörens underbara slut
i stilla vemod sakta klingat ut.